

SOUČINNOST ZA BRANNÉ POHOTOVOSTI STÁTU

Součinnost uvnitř jednotlivých systémů je dynamický nepřetržitý proces, její organizace je nutná k zabezpečení úkolů, které jednotlivé systémy mají plnit.

V soudobých podmínkách vedení války za oboustranného použití ZHN se stává prakticky celá země válčištěm. Zmizel pojem fronta a zápolí. Tedy nejen vojska, ale i teritorium se stává válčištěm.

Složitost podmínek na teritoriu je zvýrazněna činností různých resortů, které působí v obraně a ochraně státu jako jeho podsystémy. To znamená, že součinnost bude ještě výraznější a složitější, než u polních vojsk.

Těžiště součinnosti tedy v rámci teritoria ČSSR bude ve sladění činnosti sil a prostředků armády, Civilní obrany, Veřejné bezpečnosti, Lidových milicí a některých dalších ministerstev (dopravy, spojů, zdravotnictví a společenských organizací jako Sbor požární ochrany, Československý červený kříž atd.).

V článku chci ukázat hlavní problémy, ve kterých budou otázky součinnosti spočívat u rozhodujících útvarů armády, Civilní obrany, Lidových milicí, Veřejné bezpečnosti a ostatních resortů, státní správy a organizací.

Nutnost organizace součinnosti je dána dělbou a delimitací jednotlivých úkolů při řešení otázek obrany a ochrany státu, mezi jednotlivými prvky ozbrojených složek a dalších orgánů státní správy. Čím je tato dělba úkolů při obraně a ochraně státu větší a čím budou řešit úko-

ly do větší hloubky, s větší přesností a konkrétností, tím bude mít větší význam organizace součinnosti k splnění všech cílů a úkolů při řešení otázek obrany a ochrany státu za branné pohotovosti.

Jednou ze základních podmínek úspěšné organizace součinnosti je dokonalá a ujasněná znalost cílů. Dále nutná znalost možností všech zainteresovaných prvků podílejících se na obraně a ochraně státu. Se znalostí možností jednotlivých prvků, které se budou podílet na řešení otázek obrany a ochrany státu úzce souvisí i znalost způsobu plnění uložených úkolů jednotlivými účastníky branného systému státu. Z této úvahy plně vyplývá otázka důležitosti organizace součinnosti na všech stupních řízení státu za branné pohotovosti.

Z teorie a praxe známe, že dobře organizovaná a metodicky propracovaná součinnost, jak uvnitř systému, tak i v jednotlivých podsystémech, představuje a zabezpečuje reálné předpoklady pro úspěšné splnění i nejnáročnějších úkolů.

Na dobře organizované součinnosti, ujasnění místa a úlohy jednotlivých oblastí systému státní správy v celém branném systému je tedy závislé i racionální využití všech sil a prostředků v kritické době.

Hlavní součinnostní otázky v branném systému musíme však řešit již v době míru a do všech podrobností rozpracovávat a zahrnovat ve funkčních náplních složek a státních orgánů. Získání praxe a návyků je nutné řešit společnou přípravou ve-

doucích funkcionářů a štábů; pro ně plánovat vhodná zaměstnání a cvičení většího rozsahu za účasti stranických i státních orgánů a teritoriálních štábů (CO, LM, VB) s cílem ujasnit celou škálu součinnostních otázek a úkolů za branné pohotovosti státu na jednotlivých stupních řízení. Dále bude nutné a výhodné k těmto zaměstnáním a cvičením přibírat i ostatní z hlediska branného systému významné resorty a zařízení státní správy.

V přípravě teritoriálních orgánů a orgánů branného systému je nutné odbourat převážně administrativní formálnost v oblasti řízení a organizace součinnosti na stupni kraj a okres. V novém systému řízení státu za branné pohotovosti je nutné hledat pružnější formy organizace součinnosti odpovídající vojenskému systému řízení, velení a organizaci součinnosti. Neznalost anebo poloviční řešení těchto součinnostních vztahů by ve skutečnosti znamenalo zvýšit počty ztrát osob a materiálu, což by se odrazilo i v opožděné reakci na vzniklou situaci a mohlo by to vést k panice a celkové dezorganizaci mezi obyvatelstvem.

To potvrzují některé zkušenosti z druhé světové války a plně tomu nasvědčují i některé závěry z atomového napadení Japonska.

Při analýze některých základních součinnostních vztahů, které existují a budou existovat mezi ozbrojenými složkami státních orgánů (ČSLA, CO, VB a LM) dojdeme k závěru, že existuje celá řada součinnostních problémů, které můžeme teoreticky rozpracovat a organizačně i materiálně zabezpečit již v době míru.

Z hlediska branného systému státu můžeme vytypovat řadu vojenskopolitických a hospodářských období a aspektů, jimiž stát jako celek při narůstání nebezpečí agrese bude procházet. K nim se zákonitě váže řada součinnostních problémů, otázek vnitřního a vnějšího uspořádání branného systému státu, které souvisí s obdobím napadení státu ZHN nepřítel a které můžeme řešit v hlubokém míru.

K součinnostním problémům zmíněného období (tj. napadení státu zbraněmi hromadného ničení nepřítel), které by měly být řešeny a zabezpečovány již v době míru, mohou patřit:

1. Zásady spolupráce uvnitř branného systému státu při analýze narůstání nebezpečí války. Vyrozumívání a varování obyvatelstva a národního hospodářství o nebezpečí napadení.

2. Otázky operačního maskování a vyvíjení klamné činnosti na území státu podle plánu a v duchu jednotného zámyslu.

3. Systém boje proti nepřátelské propagandě, ideologické diverzi, vojenské, průmyslové, politické a dalším druhům špionáže.

4. Způsob evakuace nebo vyvedení obyvatelstva z ohrožených prostorů.

5. Otázky výměny informací a zabezpečení činnosti vojsk na teritoriu (včetně spojeneckých), otázky poskytování pomoci při přesunech a při odstraňování následků napadení.

6. Opatření k praktickému zabezpečení včasného zachycení a zjištění nosičů jaderného napadení nepřítel. Pracovná teorie a materiální zabezpečení jednotného systému varování teritoria před nebezpečím napadení.

7. Jednotný sber informací o parametrech jaderných úderů nepřítel na teritoriu. Systém informace na jednotlivých stupních řízení státu a to jak v horizontální, tak i vertikální poloze.

8. Formy předpovědi a zásady organizace skutečného zjišťování radiační, chemické a biologické situace na území státu.

9. Způsob výměny informací o radiační, chemické a biologické situaci v rámci koaličního systému s důrazem na jednotlivé příhraniční okresy.

10. Součinnost mezi jednotlivými složkami a orgány branného systému, které se budou podílet na likvidaci následků napadení státu nepřítel.

11. Otázky lokalizace a hašení plošných požárů, které by vznikaly jako důsledek použití ZHN nebo zápalných látek nepřítel.

12. Organizační a materiální zabezpečení závodů a zařízení s nepřetržitým provozem.

13. Zabezpečení sjízdnosti určených hlavních automobilních podélných a příčných silnic, železničních směrů a zabezpečení objížděk přechodů přes terénní cesty a osídlené prostory.

14. Otázky zdravotnického, materiálního a technického zabezpečení s důrazem na odsun raněných a zasažených.

15. Zásady a způsob likvidace výsadek a diverzních skupin nepřítel, které byly vysazeny na teritoriu státu.

Jistě by se pro období nebezpečí napadení státu našla řada dalších součinnostních otázek, na jejichž řešení by se měly podílet spolu s ČSLA i složky CO, LM, VB a další prvky branného systému státu. Citované součinnostní otázky pro toto období je však třeba považovat jako hlavní a to jak z hlediska řešení součinnostních vztahů, tak i z hlediska řízení branného systému státu v období napadení.

K jednotlivým součinnostním problémům

Zkušenosti ukazují, že systém **varování a vyrozumění na teritoriu** by měl být jednotný a plně automatizovaný. Jen tak lze zabezpečit včasnou informaci uvnitř branného systému a varování teritoria v krátkém čase, které je limitováno současnou rychlostí nosičů ZHN nepřítel.

Rychlost raket, leteckých, bezpilotních, kosmických prostředků a velikost ničivé síly jaderného výbuchu si vyžaduje zavádění poloautomatických a automatických systémů sběru a **vyhodnocování informací o jaderných úderech**. Vzhledem k požadavku rychlosti bude nutné hledat další cesty a prostředky k automatizování celého informačního systému o použití ZHN, varovacího a vyrozumívacího systému státu.

Další problém je **operační maskování a klamná činnost**. Plán operačního maskování by měl být dohodován, zpracován a zabezpečen již v době míru a to zvláště k otázkám klamné činnosti a maskování. Úkoly z tohoto plánu pak by měly být delimitovány na složky armády, CO, LM, VB a na další orgány a instituce branného systému státu.

Hlavní součinnostní otázky v tomto směru je třeba spatřovat v

- nutnosti sladit všechna opatření, zakotvit je v jednotném plánu a podřídit je jednotnému systému řízení;

- tom, že by se mezi jednotlivými složkami (armáda, CO, LM, VB a orgány branného systému) rozdělily úkoly plynoucí z jednotného plánu k zabezpečení a v případě nutnosti k provedení;

- stanovení režimu života ve vyhrazených, evakuovaných prostorech, při provozu důležitých zařízení apod. na území státu;

- vyčlenění sil a prostředků k zabezpečení plánovaných klamných akcí a opatření.

Aktivní a rozhodný boj s ideologickou diverzí, boj proti špionáži všeho druhu a včasnému zabránění paniky. V období zahájení války toto bude prvořadým úkolem, na němž se budou podílet vedoucí orgány branného systému, ale i vykonavatelé dílčích opatření, která souvisí s obranou a ochranou státu za branné pohotovosti a bojem proti špionáži a ideologické diverzi.

V. I. Lenin k otázce ideologie napsal „... Otázka stojí pouze tak: zda buržoazní nebo socialistická ideologie. Střední cesta zde není ... jakékoli snižování socialis-

tické ideologie, každé odstupování od ní znamená zesilovat ideologii buržoazní“ (Sebrané spisy, sv. 6, str. 39–40).

Součinnostní otázky při čelní panice, ideologické diverzi špionáži všeho druhu by bylo vhodné řešit:

- včasnou organizací dokonalé sítě sběru informací, včasné vyhodnocování nálad, diverzní činnosti a špionáže nepřítel a přijetí konkrétních opatření;

- úzkou součinností ozbrojených složek, orgánů lidosprávy a obyvatelstva při odhalování nepřátelské ideologie, špionáže, diverzních skupin nepřítel atd.;

- včasnou organizací aktivních, pasivních administrativních a praktických opatření a zabezpečení bezpečnostních akcí proti diverzní a špionážní činnosti nepřítel;

- včasným využitím všech masových sdělovacích prostředků k odhalení a zveřejnění všech ideologických akcí, špionážní a diverzní činnosti nepřítel; tak vytvořit podmínky k čelení a snižování možností vzniku paniky a nespokojenosti obyvatelstva;

- vedením stálé aktivní práce ke komunistické výchově, lásce k vlasti, socialistickému vlastenectví, bdělosti a ostražitosti obyvatelstva, složek branného systému státu; tak mařit veškeré akce nepřítel již v samém začátku a nedovolit jejich rozvinutí;

- včasnou reakcí na vnitřní nálady mezi obyvatelstvem, odhalovat zdroje diverzní, špionážní činnosti ideologického působení a tak předcházet možnému vzniku paniky, nepokojů atd. mezi obyvatelstvem;

- vedením aktivního boje proti všem technickým prostředkům nepřítel, které zapojil do diverzní, špionážní a ideologické činnosti;

- v místech úderu napadení včas organizačně a konkrétními opatřeními podchytyt obyvatelstvo ze zasaženého prostoru a tak zabránit panice, která by mohla v důsledku úderu vzniknout.

Hlavní zbraní v tomto boji za lidský rozum a srdce by měla být nepřetržitá politická a výchovná práce mezi obyvatelstvem, ozbrojenými složkami a orgány branného systému státu. Boj proti ideologické diverzi, špionáži a panice spočívá na uvědomění a myšlení lidí, o které musíme svést rozhodný boj a nenechat volně pole působnosti nepříteli.

K jedné z nejsložitějších otázek dohovoru patří evakuace

Při hodnocení evakuace a jejího vlivu na činnost vojsk a chod života na teritoriu musíme vycházet z předpokládaných variant zahájení války nepřitelem.

Při zahájení války s postupným narušením nebezpečí agrese, kdy byly skryté uskutečněny všechny přípravy uvedení státu do branné pohotovosti, neměla by evakuace činit zvláštních potíží. Určité potíže mohou vznikat tam, kde v důsledku paniky nebo samovolné evakuace může dojít k ohrožení výroby, zvláště u závodů s nepřetržitým provozem, apod.

Složitější bude situace při nenadálém napadení a kdy nebudeme moci včas varovat obyvatelstvo a připravit stát na válku. V tomto období by asi nebylo vhodné a účelné evakuovat zvláště příhraniční prostory. V této situaci panika nebo samovolná evakuace, zvláště z příhraničních oblastí by mohla ztížit a ohrozit činnost vojsk, narušit mobilizaci a součinnost mezi polními vojsky a teritoriem.

Vojska pro rychlou operační činnost potřebují volnost manévru. Proto by bylo výhodné k zvládnutí regulace mít připravené silné a dobře organizované regulační orgány, které by zajišťovaly manévry armády. Na komunikacích by měla být zabezpečena kontrola osob, aby neodcházely ty osoby, jež podléhají svolání pro potře-

bu armády anebo osoby, které zajišťují nepřetržitý chod důležitých zařízení a závodů.

Hlavní problém při organizaci těchto opatření je v:

- udržení volného prostoru pro manévry vojsk, zvláště v prostorech, kde je zaujímana operační sestava, nebo kde jsou umístovány důležité prostředky a zařízení;

- stanovení režimu života a systému řízení státními a správními orgány v prostorech, kde byla zaujata operační sestava polních vojsk;

- určení jednotného orgánu velení všech složek ozbrojených sil a polovojenských organizací zvláště v prostorech operační sestavy, kde je možný výskyt narušitelů, diverzních a výsadekových skupin;

- činnosti regulačních orgánů, které mají pomáhat splnit úkol — zabránit neplánovaným pohybům;

- dohovoru o vyčlenění druhořadých komunikací, které lze využít pro evakuaci osob nebo odsun důležitých zařízení a materiálu;

- součinnosti při zabezpečení mobilizačních otázek v těchto prostorech;

- kontrolní činnosti a řídicí na jednotlivých směrech s ohledem na určené armádní silnice a železniční směry.

Vzájemná výměna informací mezi jednotlivými systémy a podsystémy a zabezpečení součinnostního spojení

Výměna informací mezi systémy a podsystémy branného systému by měla zajišťovat jednotlivé stupně velení a to jak v horizontálním, tak i vertikálním směru. Dále by bylo vhodné zabezpečit výměnu provozních údajů, vysílání styčných důstojníků se spojovacími prostředky, kódovacími a šifrovacími materiály, signálními tabulkami pro dohovor a údržbě spojovacích směrů, sítí a prostředků.

Při projednávání těchto součinnostních otázek **nelze opomenout regulační a pořádkovou službu k zabezpečení přesunu vojsk (včetně spojeneckých) na území státu.**

K hlavním součinnostním otázkám v této oblasti může patřit;

- rozdělení území teritoria na jednotlivé prostory (pomocí kódované mapy);

- stanovení jednotného označení hlavních, příčných a záložních komunikačních směrů a jednotlivých stanic;

- určení železničních směrů;

- vyhledání a stanovení nejvhodnějších objížděk pro případ napadení kate-

gorizovaných objektů na jednotlivých komunikačních směrech;

- vyčlenění sil a prostředků k zabezpečení regulační a pořádkové služby, jejich vybavení spojovacími prostředky a organizace vnitřního spojení;

- pro potřebu a řízení orgánů regulační služby vydat přehled číslování proudů na jednotlivých směrech přesunů;

- vyhrazení prostorů denních odpočinků a úrovní organizace života v nich, zdravotnické, materiální a technické pomoci;

- určení jednotného místa velení a řízení přesunů, organizace sběru informací o pohybech (ať jde o vojenské nebo zásobovací, evakuační přesuny, apod.);

- v součinnosti s orgány vojenské dopravy zabezpečit průvodce přes nepřehledná nebo těžko průchodná místa, nebo přes vyhrazené prostory.

Včasné zjištění nosičů jaderného napadení nepřitele a včasné varování o nebezpečí napadení ovlivní podstatně výsledky epicentrálních a druhotných ztrát po napadení.

Úkol by měl zabezpečit jednotný systém výstrahy státu. Zprávy od tohoto systému by se měly stát nepostradatelnou informací pro celý branný systém, zvláště pro jeho řídicí orgány.

Jednotný systém by měl být budován s cílem zabezpečit rychlé a spolehlivé proniknutí základních signálů a informací k uvedení našeho státu do branné pohotovosti, varování před možným napadením a jeho následky.

Jeho hlavní úkoly by měly dovolovat:

- vyrozumění orgánů teritoriálních složek branného systému ČSSR o zavádění stupňů pohotovosti a opatření s tím spojených;

- umožnit svolání určených funkcí nářů řídicích orgánů, výkonných aparátů a jednotek na předurčené pracoviště;

- vyrozumění obyvatelstva o bezprostředním ohrožení státu a zavádění všeobecně platných opatření;

- varovat orgány, vojska a veškeré obyvatelstvo na území ČSSR před nebezpečím vzdušných útoků, následky použití ZHN a umožnit vydávání informací nutných k jejich ochraně.

Systém by měl být budován na celém území ČSSR a měl by splňovat, zejména tyto požadavky:

- vyhlášení vzdušného poplachu a doručení ostatních signálů vyrozumění;

- centralizované a decentralizované cvičení prostředků vyrozumění v souladu s územními stupni řízení a velení;

- vybavení systému komplexním využitím všech stávajících prostředků spojení a informace a speciálních prostředků vyrozumění;

- vysokou bezpečnost proti zneužití uplatněním kódových systémů spolu s organizačními opatřeními při vyhlašování stanovených signálů vyrozumění;

- vysokou pohotovost a možnost jeho využití k nácvikům nebo v případě živelných pohybů již v době míru.

Na základě informací by mohl docházet k vyhlášení potřebného stupně poplachu.

Takovýto systém musí být schopen zabezpečit pro celý branný systém i předpověď meteorologické situace, zvláště pak předpověď výsledných směrů větru. Na základě těchto informací by bylo možné uvnitř branného systému včas varovat před nebezpečím radioaktivního, chemického i biologického zamoření.

Součinnost v této oblasti by spočívala především ve včasné předání a vyslání signálů v síti výstrahy, jejím odposlechu a okamžitým předáváním součinnostních in-

formací složkám branného systému, které nemají přímou návaznost na systém výstrahy.

Sběr a vyhodnocení informace o jaderných úderech nepřítele je nedílnou součástí celého informačního systému. Tato součinnostní otázka se týká včasného zjištění všech informací potřebných k vyhodnocení jaderných úderů a jejich předání složkám branného systému.

V socialistických státech již dnes existují zařízení, která automaticky zjišťují parametry jaderných výbuchů. Těchto zařízení by bylo možné využít v jednotném systému zjišťování parametrů jaderných výbuchů na teritoriu.

Tato zařízení svými parametry a takticko-technickými možnostmi by umožňovala využít a to jak v pohyblivých fázích činnosti, ale i jako stacionární prostředek pro zjišťování parametrů jaderných výbuchů na teritoriu státu.

Vzhledem ke konfiguraci terénu našeho území, nebude jednoduché soupravami pokrýt celé území státu. Při zabezpečování požadavku branného systému (tj. vytvoření jednotné sítě získávání parametrů jaderných výbuchů a jejich vyhodnocování), bude nutné předem vyhodnotit celé území z hlediska:

- nutnosti pokrytí důležitých politických a ekonomických center, komunikačních, telekomunikačních uzlů atd.;

- zájmů armády, složek branného systému;

- členitosti a pokrytosti teritoria.

Na základě rozboru pak stanovit prostory, které bude nutné překrýt větším počtem souprav ke zjišťování jaderných úderů, dále ty, kde je možné jednoduché překrytí, nebo které prostory je možné úplně vypustit.

Celý systém získávání informací o parametrech jaderných úderů na teritoriu bude pak možné organizovat ve dvou základních variantách:

- a) podle státoprávního uspořádání;

- b) podle zájmových oblastí teritoria (tj. podle vyhodnocených prostorů).

Zavádění moderních a vysoce výkonných systémů a zařízení si zákonitě vyžádalo spolupráci mezi složkami armády, CO, LM, VB a ostatními partnery branného systému. Tato součinnost by měla být uskutečňována již v době míru, zvláště při rozpracování celého varovacího systému a při jeho budování. Jen tak může být zabezpečena včasná a kvalitní informace pro celý branný systém.

Obdobný závěr můžeme učinit o sběru a včasné informaci o radiační, chemické

a biologické situaci a o včasném varování složek branného systému obyvatelstva a národního hospodářství o nebezpečích zamoření, zaplavení, šíření ohně apod.

Zvláštní kapitolu bude tvořit součinnost při likvidaci následků po napadení především ZHN nepřítel

Tato součinnost si vyžádá úzké spolupráce ve:

- včasném předurčení vyčlenění sil a prostředků k likvidaci následků napadení; jejich soustředění v určených prostorech. Způsob přemístění a zabezpečení přesunu do místa zásahu;

- vyčlenění sil a zařízení k poskytnutí první lékařské pomoci, vyčlenění prostředků k odsunu raněných a zasažených do zdravotnických zařízení a míst jejich hospitalizace;

- vytváření náhradních míst zdravotnické pomoci, jejich příprava již v míru pro příjem raněných a zasažených;

- poskytnutí materiální pomoci těm, kteří v důsledku napadení zůstali bez přístřešku a existenčních prostředků;

- zabezpečení průchodnosti určených komunikačních směrů, tj. včasné a organizované odstranění závalů, hašení požárů, postavení náhradních přemostění, překonávání rozvodněných a rozbahněných prostorů, určení vhodných objízdných zkratk nebo zavazných prostorů apod.;

- zvládnutí situace v prostorech napadení, aby nedošlo k panice, k dezorganizaci, samovolné evakuaci obyvatel, apod.

V období napadení státu nezbytnou součinností otázkou bude **hašení nebo lokalizace velkých požárů**, které vzniknou po použití napalmu a dalších zápalných látek nepřítel.

Zápalných látek nepřítel může použít v příhraničních prostorech, tj. přímo na operační sestavu vojsk prvního sledu, ale i na teritoria, tj. na politická, správní, ekonomická centra, komunikační a dopravní uzly, atd.

Při teoretickém a praktickém řešení a zabezpečování uvedených součinnostních otázek bude nutná spolupráce zvláště v:

- dohovoru určení a vymezení prostorů, kde budou požáry lokalizovány a kde bude nutné zabezpečit úplné hašení požárů;

- vyčlenění sil a prostředků pro lokalizaci nebo hašení požárů, pořádkovou a regulační službu, rozdělení prostorů na úseky a určení odpovědných orgánů za jednotlivé úseky. Určit místa shromaždišť, součinnostní spojení a signály;

- určení komunikačních směrů pro evakuaci obyvatelstva z ohrožených pro-

storů, zabezpečení regulace a pořádkové služby na nich;

- vyhrazení míst pro soustředění evakuovaných osob, pro soustředění vyvezeného materiálu a zařízení, místa volit tak, aby nebránily v činnosti armádě;

- organizace zabezpečení lékařské pomoci popáleným a raněným osobám, jejich odsunu do zdravotnických zařízení;

- určení způsobu čelení panice a dezorganizaci v prostorech úderu, nebo kde byly použity zápalné látky apod. nepřítel.

Organizační a materiální zabezpečení osazenstva závodů a zařízení s plánovaným nepřetržitým provozem pro období branné pohotovosti státu bude patřit k důležitým opatřením. Zabezpečení součinnosti by si vyžádalo úsilí a předvídavosti.

Jsou závody a zařízení, kde vzhledem k zabezpečení chodu života na teritoriu bude nutné všemi prostředky zabezpečit nepřetržitý provoz, i se sníženou pracovní směnou.

Splnění těchto požadavků, tj. zabezpečení nepřetržité činnosti si od vedení závodů, zařízení, orgánů lidosprávy a dalších partnerů branného systému, vyžádá značné pozornosti při dohovoru součinnosti mezi orgány CO, spolupracujícími resorty a ozbrojenými složkami.

Vzájemná spolupráce a součinnost při zabezpečování nepřetržité činnosti závodů, zařízení by mohla spočívat v

- organizaci opatření a vytvoření předpokladů k ochraně pracovní směny, strojního parku, přístrojů závodu, zařízení;

- zabezpečení náhradních energetických zdrojů pro udržení chodu závodu;

- zabezpečení surovinových zdrojů, nezávadných pracovních podmínek při zamoření závodu, zařízení;

- organizaci protipožárních, obranných a maskovacích opatření v závodech a zařízeních s nepřetržitým provozem.

Při činnosti na území teritoria se nelze obejít bez dohovoru součinnosti a bez vzájemné pomoci mezi jednotlivými složkami a orgány branné moci státu. K hlavním součinnostním požadavkům může patřit:

- zabezpečení os přesunů, jejich rychlé uvolnění po použití ZHN nepřítel, vyhledání a určení náhradních směrů apod.;

- organizace a zabezpečení regulace pořádkové služby;

- otázky náhradní výstavby, opravy mostních zařízení, letišť apod.;

- otázky obrany a ochrany životně důležitých objektů, skladů, tunelů, vladutů, elektráren, přehrad, apod.;

— vzájemná informace o napadení a o vnitřní situaci jednotlivé složky nebo orgánu branného systému;

— udržování činnosti telekomunikačních směrů a zařízení potřebných pro zabezpečení velení a řízení branného systému;

— poskytování pomoci při opravě dopravní a speciální techniky;

— pomoc při speciální očištění, dezaktivaci bojové a dopravní techniky, při odmožování terénu apod.;

— zabezpečení letadel a osádek, které byly nuceny přistát na teritoriu mimo určené prostory, včetně letadel a osádek spojeneckých armád;

— otázky lékařské pomoci, materiální a technické pomoci.

Vážnou problematikou pro součinnostní dohovory jsou **otázky zdravotního, materiálního nebo technického zabezpečení**. Jde o oblast, která by si vyžádala samostatného pojednání, neboť právě součinnost v těchto otázkách mezi orgány teritoria a polními vojsky bude hrát velmi důležitou úlohu.

Jde především o:

— zpracování jednotného postupu likvidace následků po napadení ZHN nepřitelem;

— včasnou organizaci pomoci při speciální očištění a dezaktivaci (vyhodnocení a vyhrazení komunálních a podobných zařízení pro pomoc);

— organizaci a využití ČsČK při poskytnutí první pomoci;

— vyčlenění zdravotnických hospitalizačních zařízení;

— využití požárních sborů při vyprošťování zavalených, zatopených míst;

— zabezpečení odsunu zajatců, poškozené bojové techniky atd.

Problematika zjišťování, ničení vzdušných výsadků a diverzních skupin, které by mohl nepřítel vysadit na teritoriu našeho státu, by mohla tvořit další skupinu součinnostních otázek, které lze řešit v míru.

Vedoucí kruhy NATO a zejména agresivní západoněmečtí militaristé doufají, že budou uskutečňovat své plány při rozpoutání a vedení války proti socialistickým zemím, pomocí špiónážní a diverzní činnosti, o kterou se snaží již v době míru. Při tom nemá jít jen o diverzní činnost, ale také i o politické provokace a vyvolání paniky způsobem násilných akcí.

Jejich činnost má narušovat chod výroby a dopravy, ničit důležité vojenské objekty, jiné objekty a zařízení. Dalším z hlavních úkolů má být organizování ozbrojených band k vyvolávání nepokojů na území státu atd.

Organizace opatření, velení a řízení složek při likvidaci záškodnických skupin nepřitele by se mělo opírat o dobře organizovanou součinnost mezi armádou, CO, LM a VB. Do této oblasti může patřit:

— dohovor o způsobu výměny informací o shozu a výskytu výsadkových nebo diverzních skupin nepřitele na teritoriu;

— vyčlenění sil a prostředků, které se zúčastní lokalizace a likvidace výsadkových nebo záškodnických skupin nepřitele;

— jednotný systém velení a řízení při organizaci řízení a uskutečňování všech bezpečnostních akcí směřujících k likvidaci výsadkových nebo diverzních skupin nepřitele;

— určení a zabezpečení sběru zajatců, organizování jednotného výslechu s cílem co nejrychleji získat informace o síle, vyzbrojení a úkolech záškodnické, nebo výsadkové skupiny;

— stanovení součinnostních signálů, které se budou používat mezi armádou, LM, VB a orgány CO při společných akcích (zastavení palby, dosažení postupného cíle, jsme vlastní jednotky atd.);

— zajištění jednotných pracovních údajů pro spojovací prostředky k zabezpečení velení a řízení při všech akcích;

— zdravotní, materiální, technické i jiné zajištění akcí, vyčlenění zdravotnického zařízení pro příjem raněných.

Hlavní úkol při organizování součinnosti na teritoriu budou plnit řídicí orgány rad obrany státu jednotlivých stupňů, nebo jimi určené činitele, kteří těmto orgánům budou odpovídat za řízení a řešení činnosti k splnění jednotlivých úkolů.

Činnost řídicích orgánů při organizování součinnosti by měla spočívat:

— v určení základních situačních variant po napadení státu a k nim organizovat součinnost;

— rozhodnutí — řešení vzniklé situace, stanovení úkolů jednotlivým prvkům státního resortu a ozbrojených složek při řešení situace za branné pohotovosti státu;

— ve vydání konečných řešení a rozhodnutí i u jednotlivých variant, k nimž je organizována součinnost);

— včasné vydání potřebných pokynů a nařízení všem prvkům, podléhajícím se na řešení nebo zabezpečování situace v jednotlivých variantách;

— vytvoření podmínek pro úspěšné plnění stanovených úkolů.

Práce všech orgánů rad obrany státu nebo orgánů resortů státní správy a ozbrojených složek spolupracujících na branné pohotovosti státu by při organizaci součinnosti spočívala:

— ve včasné přípravě všech potřebných podkladů, úvah pro úspěšné řešení jednotlivých variant z hlediska svého resortu, orgánu;

— ve vytypování nejdůležitějších momentů, kterým bude nutné věnovat zvýšenou pozornost při jejich propracování v průběhu organizace součinnosti;

— v zabezpečení nerušené činnosti a součinnosti uvnitř jednotlivých prvků podílejících se na řešení a zabezpečování uvedených otázek;

— ve vytvoření materiálních a technických podmínek pro splnění úkolů stanovených při organizaci součinnosti.

Vzhledem k zvyklostem a soudobé metodice práce ve štábech. ČSLA při orga-

nizaci součinnosti mohla by součinnost mít tyto formy:

— řídicí orgán vydá pokyny pro činnost k plnění úkolů;

— řídicí orgán vydá pokyny pro činnost k plnění úkolů;

— součinnost klasickým způsobem, jako je tomu ve štábech polních vojsk.

Způsob organizace součinnosti musí předem stanovit řídicí orgán. K jejímu zabezpečení a řízení se zpracovává ve štábech (orgánech) potřebná dokumentace. V dokumentu jsou uvedeny jednotlivé variantní situace, které by mohly vzniknout a k nim je sladěna činnost jednotlivých prvků podílejících se na obraně a ochraně státu.

Závěrem k otázce součinnosti ve variantě při napadení státu jadernými zbraněmi nepřítel chce říci to, že:

— součinnost je předem zplánovaná činnost k jednotlivým variantám řešení. Pro vzniklé situace je pouze upřesňována podle skutečné situace a stavu, situace vlastních prostředků, které se budou podílet na řešení této situace;

— součinnost mezi jednotlivými účastníky podílejícími se na branné pohotovosti státu musí být organizována nepřetržitě, průběžně vzhledem k jednotlivým úkolům;

— činnost řídicích i výkonných orgánů při organizaci součinnosti musí být promyšlená a cílevědomá;

— jen dokonale připravený řídicí orgán se může zhostit dobře organizované součinnosti. Orgán, který má ujasněné úkoly a dokonale je zná, může řídit a upřesňovat činnost jednotlivých účastníků, podílejících se na obraně a ochraně státu.

Organizace součinnosti vzhledem k přesně stanovenému úkolu patří k nejsložitějším úkolům organizátorské a řídicí práce v rámci celého branného systému.